

Fotografia: Núria Gàmiz

TEATRE

RASTRES_ARGELERS

O com s'esborra la història dels vençuts

D'AINA HUGUET

Idea original, dramaturgia i direcció

Aina Huguet

Intèrprets

Ariadna Fígols i Aina Huguet

El Maldà
C. del Pi, 5 esc dreta Tlf. 931647778
www.elmalda.cat contacte@elmalda.cat

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

 Ajuntament de
Barcelona

 L'OPART

RASTRES_ARGELERS

d'Aina Huguet i Estrada

Obra basada en el testimoni de refugiats de la Guerra Civil als camps de concentració del Rosselló

Barcelona 2001. Una trucada. Dues germanes. Uns papers vells. I les últimes paraules de l'àvia, amb un nom que neix de molt endins i ressona en el silenci: «Argelers». Per què, Argelers? Això és el que es pregunten la Clara i la Joana la nit abans del funeral de la seva àvia. I ho descobriran a través de la lectura d'un diari personal que fins ara havia estat desat en una capsula vella, a dins d'un calaix del pis... i de la memòria.

Rastres_Argelers és un viatge en la memòria. La memòria dels refugiats de la Guerra Civil que en el camí de l'exili van ser tancats als camps de concentració francesos, uns camps on hi va regnar una barbàrie extrema de la qual l'Estat francès i el govern franquista van ser còmplices absoluts.

Avui en dia, la platja d'Argelers és una meca turística del sud de França. A l'estiu, no hi ha ni un pam de sorra que no estigui ocupat per tovalloles i banyistes prenent el sol. Fa gairebé vuitanta anys –només vuitanta anys!– els refugiats i les refugiades orinaven, defecaven, parien i morien a la mateixa sorra.

Encara avui, ni el govern francès ni l'espanyol no han reconegut oficialment aquestes víctimes.

Aquest projecte es basa en el testimoni de moltes persones que van passar pels camps de concentració del Rosselló. I és la veu d'aquests testimonis el que vosaltres, públic, veureu en escena.

Aina Huguet, dramaturga i directora

Idea original, dramaturgia i direcció: **Aina Huguet**

Direcció de moviment: **Andreu Martínez**

Intèrprets: **Ariadna Fígols i Aina Huguet**

Composició musical / Espai sonor: **Daniel Pitarch**

Espai escènic / Vestuari: **Elisenda Pérez**

Veus en off: **Berta Giraut, Bàrbara Roig, Ignasi Guasch, Ricard Serra, Sergi Torrecilla i Jaume Ullé**

Il·luminació: **Adrià Aubert**

Fotografia cartell: **Núria Gámiz**

Creació audiovisual: **Taller Estampa**

Imatges dels camps d'Argelers de 1939: **Fons Departamentals dels Pirineus Orientals (Fons Chauvin) i Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès (Fons Henry Buckley)**

Producció executiva: **EI Maldà**

La dramaturgia està basada en testimonis escrits de Els vençuts, de Xavier Benguerel, De les txeques de Barcelona a l'Alemanya nazi, d'Otilia Castellví, Un de tants i Campo de concentración (1939), de Lluís Ferran de Pol i Éxodo. Diario de una refugiada espanyola, de Silvia Mistral.

Agraïments: Ulisses Moulines Castellví, Silvia Mestre Blanch, Xavier Benguerel Godó, Josep-Vicent Garcia Raffi, Maria Teresa Bertran Rossell, Maria Assumpció Ribas, Silvia Navarro, hereus de Henry Buckley, Carme Milà (Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès), Fons Departamentals dels Pirineus Orientals

Presentació

Rastres_Argelers és un homenatge als refugiats de la Guerra Civil que en el camí de l'exili van ser tancats als camps de concentració francesos; uns camps on hi va regnar una barbàrie extrema de la qual l'Estat francès i el govern franquista van ser còmplices absoluts.

Aquest és un projecte personal que neix d'una estada de l'autora a la Catalunya Nord (Estat Francès) i de la constatació que els rastres d'aquesta història han desaparegut gairebé del tot. Avui en dia, la platja d'Argelers és una meca turística del sud de França; a l'estiu, no hi ha ni un pam de sorra que no estigui ocupat per tovalloles i banyistes prenent el sol. Fa gairebé vuitanta anys –només vuitanta anys!– els refugiats i les refugiades orinaven, defecaven, parien i morien a la mateixa sorra. No hi veureu cap cartell que ho expliqui. Cap rastre.

I així va començar aquest projecte: amb la recerca d'un rastre a la sorra i la necessitat de parlar de com desapareixen els rastres de la història; sobretot, de la història dels vençuts. I parlar de l'oblit; un oblit que no és casual ni atzarós, sinó volgut. Un oblit que pretén esborrar la memòria dels que fan nosa, dels que incomoden, dels que posen en evidència la infàmia dels governs.

Això passa ara i ha passat sempre. Aquí i a tot el món. Però és d'aquí, d'on volia parlar. Perquè és la meua història. La història que he heretat malgrat tots els silencis i tots els oblits, i gràcies al valuosíssim testimoni de moltes persones que van passar pels camps de concentració del Rosselló. És a partir d'aquests testimonis –i en especial, als de Xavier Benguerel, Otilia Castellví, Lluís Ferran de Pol i Silvia Mistral–, que l'autora ha ideat i escrit aquesta obra.

«Hay que hacer lo posible para salvar estos testimonios

con el mismo afán con que se lucha para salvar un patrimonio de la humanidad.

Hubiera sido irreparable que estas voces hubieron ido a parar a la fosa común del tiempo.

Entonces el crimen hubiera sido perfecto.»

Manuel Vázquez Montalbán

(Del pròleg a De la resistencia y la deportación. 50 testimonios de mujeres españolas, de Neus Català)

Argument

L'obra arrenca amb una trucada de la Clara a la seva germana Joana –que viu a l'estranger i a qui fa molt temps que no veu– per avisar-la que l'àvia s'ha mort i que al cap de dos dies hi haurà la cerimònia de comiat i la incineració. La Joana arriba a Barcelona i s'instal·la al pis de la Clara. En principi, per una nit. La nit abans del comiat de l'àvia. El retrobament entre les dues germanes és tens i fred, i reneixen antigues enveges i culpes. Però la Clara necessita la Joana. La necessita per llegir un diari que la seva àvia li va deixar abans de morir i on, potser, trobaran el perquè del favor que li va demanar pocs dies abans de la mort: «feu-ne el que vulgueu, de les cendres. Però... feu-me un favor: porteu-ne un polsim a Argelers». I és a través d'aquesta lectura al llarg de la nit que les germanes –i el públic– fan un viatge al passat. És l'any 1939 i la Maria surt amb l'èxode republicà cap a França. Un cop passada la frontera, és detinguda i conduïda al camp de concentració d'Argelers. Allà coneixerà la Lola, una altra republicana que ha passat la frontera amb el seu marit però de qui han separat just abans de tancar-la al camp. La Maria i la Lola conviuran durant mesos a l'infern d'Argelers. Compartiran mantes per protegir-se de la sorra humida de la platja, del vent, de la pluja i del fred mortal de l'hivern. Es faran confidències i s'odiaran per un bocí de pa. S'ajudaran en els moments més extrems però alhora voldran allunyar-se de l'altra i de tota la misèria del camp. I, finament, es produirà un fet dolorós, tràgic –més encara si pot ser que la pròpia existència al camp- que unirà aquestes dues dones fins al seu últim dia al camp, el dia que els seus camins, irremeiablement, es bifurcaran.

Què han dit de l'espectacle?

“És un muntatge necessari. Honest. Imprescindible. Ensenya una veritat terrible que preferim amagar-la. Per vergonya pròpia o aliena.” Jordi Bordes, [Recomana.cat](http://www.recomana.cat)

“L'Aina i l'Ariadna són capaces d'interpretar episodis d'una gran duresa sense la necessitat de caure en estridències ni en excessos dramàtics. Tot plegat en una posada en escena molt plàstica i amb una escenografia encertada i eficaç a l'hora de transportar-nos a l'atapeïda platja d'Argelers.” Eloi Falguera, [Núvol.com](http://www.nuvol.com)

“Una interpretació a duet que respira sensibilitat epidèrmica, que combina paraula i moviment, que transporta els espectadors a un moment del passat més present que mai i que s'acompanya d'unes fugaces notes de la peça «Corrandes d'exili»” Andreu Sotorra, [Recomana.cat](http://www.recomana.cat)

Veure notícia a TV3 sobre l'espectacle: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/noticies-324/mirar-el-passat-per-entendre-el-present-dues-propostes-de-teatre-documental-al-malda-i-a-la-beckett/video/5799384/>

L'equip

Aina Huguet

Manresa, 1982.

Llicenciada en Art Dramàtic per l'Institut del Teatre i en Filologia Catalana per la Universitat de Barcelona. Com a actriu, també s'ha format a l'Odin Teatret (Dinamarca), la Scuola Europea per l'Arte dell'Attore (Itàlia) i al Rose Bruford College (Anglaterra).

Recentment ha actuat a EL LLARG DINAR DE NADAL, de la companyia La Ruta40 i guanyadora del Premi Butaca al Millor Espectacle de Petit Format en l'edició 2015.

Com a creadora, ha dirigit i interpretat els seus propis projectes: CREMADES D'ÚLTIM GRAU, espectacle poeticomusical a partir de textos de Joan Vinyoli; I S'APAGA AQUEST VESPRE, recital poètic sobre l'obra de Màrius Torres; i EN EL LADRILLO DE CRISTAL, creació a partir de textos de Julio Cortázar estrenada a Santiago de Compostel·la i a La Corunya.

Com a actriu, també ha treballat en els espectacles LA CASA DELS OCELLS, de Núria Curcoll (dir: Xavi Palomino, Festival Píndoles), MUESCAS MÁS HONDAS, de Ruth Vilar (dir: Ruth Vilar, Teatre Akadèmia), SENYOR GRIPAU, SENYORA MORT (dir: Albert Mestres –a partir de l'obra poètica de Josep Sebastià Pons–, La Seca), EL BALNEARI, de Marc Artigau (dir: Albert Prat, Festival Temporada Alta), DE LA MÀGIA A LA LLUNA (creació amb Mamut Cinema sota la direcció de Daniel Pitarch), EL FURGATORI (dir: Iban Beltran –a partir del text homònim de Josep Pedrals–, La Seca), TRIFULKES DE LA KATALANATRIBU (dir: Pere Planella, TNC), EL PETIT EIOLF, d'Henrik Ibsen (dir: Toni Casares, Sala Beckett), PEUS DESCALÇOS SOTA LA LLUNA D'AGOST, de Joan Cavallé (dir: Albert Mestres, Teatre Fortuny / Teatre Metropol), DEIXEU-ME UN TENOR, de Ken Ludwig (dir: Teti Canal, Teatre Kursaal), LA TERRA ÉS BAIXA I BRUTA I ERMA... (dir: Jordi Faura, Teatre Romea), YVONNE, PRINCESA DE BORGONYA (dir: Joan Ollé, Teatre Lliure) i NAUMON (La Fura dels Baus).

En cinema ha protagonitzat el curtmetratge noruec PREMATUR, escrit i dirigit per Gunhild Enger i guanyador de múltiples premis internacionals, i ha participat als films BARCELONA (UN MAPA), de Ventura Pons, i EL PERFUME, de Tom Tykwer (en la col·laboració de La Fura dels Baus). En televisió ha treballat a EL COR DE LA CIUTAT i LA RIERA (Televisió de Catalunya).

Ariadna Fígols

Berga, 1982.

Graduada en Art Dramàtic per l'Institut del Teatre de Barcelona (2016). S'ha format com a actriu amb professors com Clara Segura, Carme Portaceli, Txiki Berraondo, Mercè Managuerra, Helena Munné, Raimon Molins, Moreno Bernardi, Gemma Beltran, Lluís Graells, Ramon Vila i Gemma Sangerman entre d'altres. Ha rebut masterclasses d'interpretació de directors com Declan Donnellan (Cheek by Jowl), Marta Carrasco i Kari Margolis (Margolis Method); i en el camp audiovisual amb Laia Ricart (coach), Pep Armengol i Esteve Rovira.

En teatre l'hem vist recentment a YERMA de F. Garcia Lorca (Projecte Ingenu - Dir. Marc Chornet) durant dues temporades al Teatre Akadèmia i actualment en gira. També ha format part d'altres muntatges de la mateixa companyia com ROMEU I JULIETA de W. Shakespeare (Cia Projecte

Ingenu - Dir. Marc Chornet) a La Seca Espai Brossa o TOP GIRLS de Caryl Churchill (Dir. Marc Chornet) al Teatre Akadèmia, aquesta última dos cops en cartell la mateixa temporada. Altres espectacles on l'hem pogut veure són R.I.P -REST IN PIS- de Sílvia Navarro i dirigida per ella mateixa, una peça de microteatre guanyadora del Cicle de Teatre de petit format #NanoTeatre i que gira des de 2014 amb Píndoles; EL DRAC D'OR de Rolland Schimmelpfennig (Dir. Carme Portaceli) al Teatre Ovidi Montllor (Factoria IT); ENGANY de Harold Pinter (Dir. Meritxell Rodríguez); CINC HABITACIONS –a partir d'Hotel– (Dir: Glòria Balaña) Factoria IT; MARIA ESTUARD de Friedrich Schiller (Dir. Frederic Roda) al Teatre Estudi i BONZO (Dir: Aleix Duarri) a l'Àtic22 del Tantarantana, entre d'altres.

En el món audiovisual ha participat a la sèrie LA RIERA de TV3 i en curtsmetratges com REVELACIONES (Master Escac) i PARLA'M DE TU (Final de Carrera Pompeu Fabra). Actualment forma part del repartiment de NINA TRENCADA (FINA FILMS), un curtsmetratge que s'estrenarà a principis del 2019.

Combina la seva feina d'actriu amb la de dissenyadora gràfica i també fa classes de teatre per a nens, joves i adults al Berguedà. És membre de la companyia de teatre Projecte Ingenu.

Daniel Pitarch

Barcelona, 1980.

Músic i realitzador i investigador en el camp de l'audiovisual. Estudis musicals al Taller de Músics i llicenciat en Comunicació Audiovisual per la Universitat Pompeu Fabra.

Membre fundador del grup Mamut Cinema, s'ha especialitzat en sessions de cinema mut amb música en directe. Mamut Cinema ha actuat a filmoteques (Filmoteca de Catalunya), festivals de cinema (ANIMAC, REC) i centres culturals d'arreu de la península (CaixaForum, Museo Universidad de Navarra o CCCB). L'any 2013 van crear l'espectacle musical i teatral DE LA MÀGIA A LA LLUNA entorn de la vida i l'obra de Georges Méliès, que acompanya l'exposició Georges Méliès. La màgia del cinema (CaixaForum). Han inaugurat la temporada 2016 d'Xcèntric-El cinema del CCCB amb l'espectacle musical i audiovisual, creat per a l'ocasió, ATLES MAREY (2016). Altres projectes musicals i teatrals en què ha participat inclouen: CREMADES D'ÚLTIM GRAU (espectacle poètic i musical sobre l'obra de Joan Vinyoli, creat per Aina Huguet), Iagoalaga i els detectius salvatges (Notícies de Gurb, Kasba Music, 2013), Romaní (quartet especialitzat en músiques de l'est d'Europa) o Cheb Balowski (amb qui va publicar tres discs i va fer diverses gires internacionals, actuant a països com Algèria o Jordània, entre els anys 2001-2005). El seu darrer projecte musical és Picot, un grup de música pop mediterrània, que ha format amb Jordi Marfà.

Taller Estampa

Estampa és un estudi d'audiovisuals, interactius i disseny gràfic i també un col·lectiu artístic. Com a estudi d'audiovisuals han realitzat nombrosos projectes per a institucions com el CCCB, CaixaForum, Museu Picasso, Palau Robert, MUHBA o la Col·lecció d'Art Fundació Banc Sabadell. En el camp escènic, han realitzat audiovisuals per a obres de teatre –UN TRET AL CAP (2017) de Pau Miró–, espectacles familiars –DE LA MÀGIA A LA LLUNA (2013-2016) de Mamut Cinema per a CaixaForum– i nombrosos actes i cerimònies –com el lliurament del Premis d'Honor de les Lletres Catalanes. Les seves obres de creació audiovisual inclouen peces d'animació experimental (ROTONDES. PANORAMES I FASES PER A UN ESPECTADOR EN MOVIMENT, 2017, A LA

COLÒNIA PENITENCIÀRIA, 2011, o LA 72.024 MIL·LÈSIMA PART D'UN ANY, 2007-2009), apropiació (I HAD BEEN SEDULOUS TO TAKE NOTE OF SHADOWS, 2017, o CINEMÀCULES, 2011) i vídeo-assaig (VOMITORIOS, 2018, LUZ Y CALLE, 2017, i ROSTRO Y CÓDIGO, 2016, totes tres per al canal Soy cámara del CCCB). També realitzen projectes d'interactius, entre els quals destaquen SPEECH SUCCESS (2015, Arte.tv i National Film Board of Canada), LAS SINSOMBRERO (2015, TVE) o VOSE (secció competitiva de l'IDFA DocLab, 2014). El seu darrer projecte artístic és EL MAL ALUMNE. PEDAGOGIA CRÍTICA PER A INTEL·LIGÈNCIES ARTIFICIALS (2017-2018; convocatòria Barcelona Producció 2017).

Fitxa tècnica

ESPAI

L'espectacle es pot adaptar a diferents espais escènics de petit o mitjà format i a diferents equipaments tècnics. L'espai escènic mínim és de 5x6 metres.

L'escenografia de l'espectacle inclou una base de moqueta negra coberta per 150 quilos de roba. Cal facilitar la descàrrega i càrrega de la roba, que s'emmagatzema en 25 sacs.

Sempre que el públic no estigui en grada, cal veure format d'escenari amb la companyia.

Hores de muntatge: 8 hores

Hores de desmuntatge: 2 hores

Personal de la sala: 2 persones

Espai aparcament i càrrega i descàrrega: furgoneta Mercedes VITO

EQUIPAMENT DE SO

- Amplificació P.A:
  - Sistema de P.A. compost per L i R que assegur-hi una cobertura correcte a tots els punts de la sala, i amb una potència relativa a la capacitat de la sala seguint criteris tècnics generals.
- Control:
  - S'ha de disposar en un espai obert amb una referència correcte respecte al que senten les persones assistents a l'espectacle, ha de tenir fàcil accés durant el muntatge i funció. I amb el següent material:
    - Mixer digital Cpus Yamaha 01v96 de mínim 4ch i 4 sorCdes.
    - Un sistema Qlab

EQUIPAMENT DE VÍDEO

- Projector de vídeo

EQUIPAMENT IL·LUMINACIÓ

El control d'il·luminació haurà d'estar situat juntament amb el so, el més centrat possible i tenir un fàcil accés a l'espai escènic principal. La corrent d'il·luminació estarà (sempre que sigui possible) aïllada de la corrent d'audiovisuals per evitar possibles sorolls a l'equip d'amplificació del teatre.

- Taula de llums programable amb connexió DMX de 5 puntes o adaptador de 3M a 5 F
- 32 canals de DIMER
- 24 PC de 1.000W
- 02 Retalls 1000W
- 05 PAR 64
- 06 Panorames Asimètrics
- 2 peus per foco a terra

Contacte

ELS PIRATES TEATRE | EL MALDÀ

Marina Marcos Aixalà

marina@elmalda.cat | Tlf. 931647778 i 686131413 | www.elmalda.cat

MONTSE FERRER. MANAGEMENT CULTURAL

mòbil 649942885 | ferrer.montse@gmail.com

web www.mfmc.es